

Veldschetsen

Britannia rules!

Johan de Koning

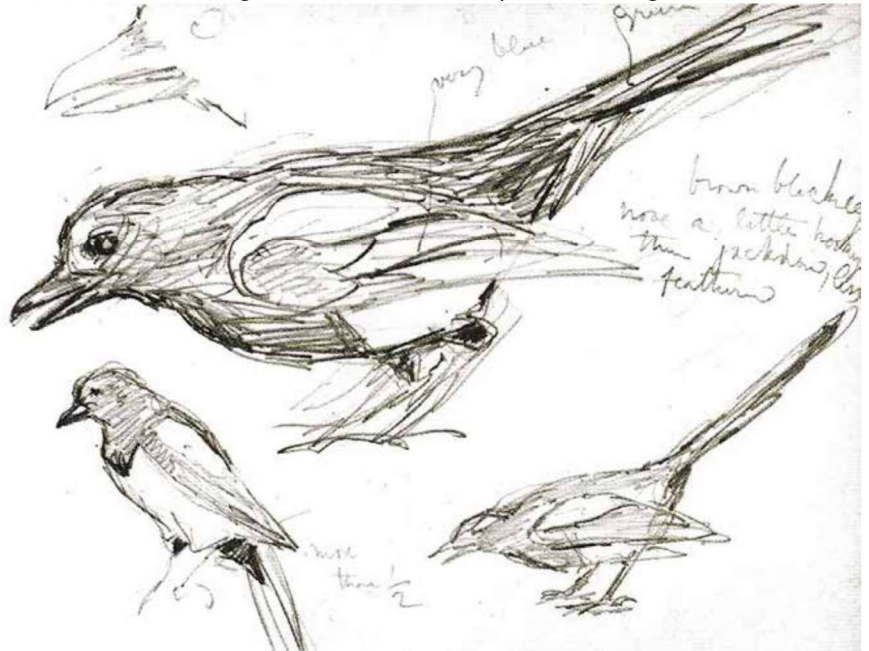
Vogels en kunstenaars hebben een leuke eigenschap gemeen: ze zijn niet geïnteresseerd in grenzen. Vogels vliegen zonder paspoort van noord naar zuid en terug, om te broeden of te overwinteren. En kunstenaars reizen van oost naar west en terug om inspiratie op te doen of geestverwanten te ontmoeten.

Nu steeds meer mensen lijken te denken dat het stoer is om grenzen te sluiten, of vrij verkeer in te perken, is dat een fijne gedachte. Vreemd dat uitgerekend Engeland lijkt weg te drijven van Europa, het land waar zoveel kunstenaars laten zien hoe je vogels met het potlood in de hand beter kunt leren kennen.

Zoek op Amazon naar buitenlandse boeken over het tekenen van vogels, en je vindt hooguit een soort kleurplaten. Maar zet je '.uk' achter het webadres, dan komt de inspiratie je toegewaaid.

Ik kan het niet bewijzen, maar ik denk dat het Lake District de bakermat is. In 2014 maakte ik er een wandeling. Je loopt er over het landgoed waar de beroemde kunstenares en natuurbeschermster Beatrix Potter leefde. Na haar dood liet ze de originele illustraties voor haar

kinderboeken en haar landgoederen na eerste potlood werd geboren.

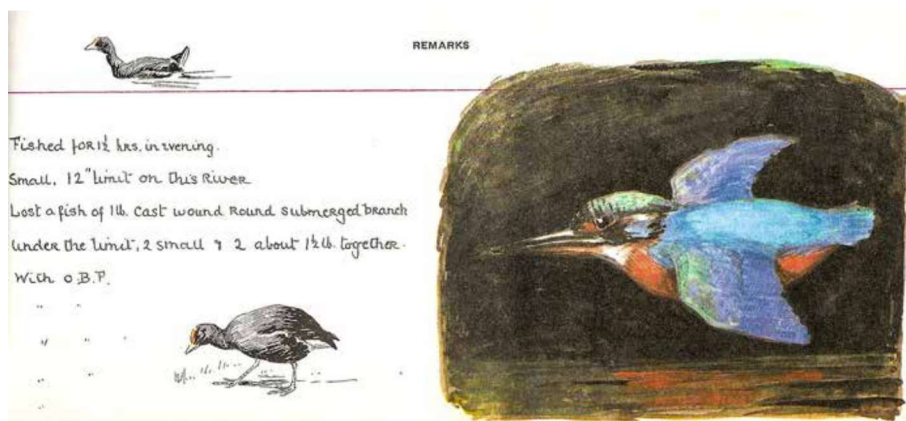
Een veldschets van Beatrix Potter.

aan de National Trust, het Natuurmonumenten van Engeland. Haar beste tip: "Hoe spontaner het genoeg - hoe leuker het resultaat."

lets verder zie je aan de overkant van het Coniston Lake het landhuis van John Ruskin liggen, de kunsthistoricus, die ook tekenles aan fabrieksarbeiders gaf. Zijn mooiste tip: "Natuur laat je niets zien als je haar enkel probeert te beheersen." En je eindigt bij een plaatsje bij het Derwent Lake, waar het

Maar ook buiten het Lake District tekenen de Britten graag in de natuur. Het mooiste bewijs is wel het visdagboek dat Muriel Foster uit Surrey, onder Londen, van 1913 tot 1947 bijhield. Ze noteerde hierin nauwgezet haar vangsten en maakte ook prachtige tekeningen, niet alleen van vissen, maar ook van vogels, zoals scholeksters, futen en natuurlijk ijsvogels. Ga een keer mee op tekenexcursie en ik laat je de facsimile ervan zien.

Bladzijde uit het visdagboek van Muriel Foster.

En toen? Is Engeland nog altijd leading in het tekenen van natuur en vogels? Mijn favoriete vogeltekenaar is John Busby uit Schotland, ook dus UK. Zijn mooiste tip: "Tekenen is een manier om beter te kijken." Helaas kunnen we Busby sinds 2013 niet meer tot de hedendaagse kunstenaars rekenen.

Maar onlangs was ik weer eens in Londen en bezocht er de oudste boekwinkel, Hatchards, uit 1797. Een

magisch pand met vele verdiepingen, wenteltrappen en houten drempels - alle wanden volgestouwd met boeken. Op de afdeling over tuinieren, op de bovenste etage, zag ik een boekje met leuke tekeningen van pluimvee. Achterin las ik dat de illustrator eerder een succesvol boekje over zangvogels heeft gemaakt. Dat wilde ik zien!

De verkoper adviseerde me er in de kelder naar te informeren. Zodra ik de trappen was afgedaald en de titel had genoemd tegen een lange man met een baard, die me wantrouwend aankeek, stevende hij sneller dan ik hem kon volgen naar een kast met

forse natuurboeken en een enkel kleinood, dat hij er direct uit opdiepte: Birdsong, van Madeleine Floyd. Spontane tekeningen, allesbehalve precies, die je doen denken: "Verrek, zo moet het! Vrijheid en spontaniteit, daar draait het nog steeds om!" Het boekje is uitgegevens door de National Trust. Daar zullen ze gedacht hebben: als je zulke leuke tekeningen hebt, kun je er vast nog meer geld mee verdienen. Dus zijn ze inmiddels ook gereproduceerd op theeserviezen en theedoeken. Tot mijn verrassing kwam ik die laatste tegen in Nederland, in de gift shop van de Hortus Botanicus in Leiden. Britannia rules, ook vandaag.

Tekening van Madeleine Floyd.

Literatuur

Floyd, M., 2010. Birdsong. London, National Trust Books.

Foster, M., 1980. Muriel Foster's Fishing Diary. New York, The Viking Press.

Stevenson Hobs, A., 2005. Beatrix Potter, Artist and illustrator. London, Frederic Warne.

EEN 'MERKWAARDIGE' DUIF

Simon Holzenspies

Eind mei zit ik op een klein krukje in de tuin, vol met geluiden van vogels, snoeiresten in kleinere stukken te knippen. Zo blijft dit snoeiafval altijd in de tuin, zal verteren en vervolgens verspreid in de tuin een voedingsbodemp vormen voor planten en insecten. Veel vogels komen weer op de insecten af en de tuin zit dan ook vol met vogels. Daaronder zijn nu o.a. veel grote bonte spechten met hun jongen met rode petjes en de 'blauwe' petjes van jonge spreuwen. Verder mussen, heel veel en verschillende soorten mezen, merels, een lijster, verschillende soorten vinken en een goudhaanpaartje met jongen. Ook een vast groepje koutjes en enkele

sperwer

gaaien, maar er zijn ook andere dieren zoals jonge vossen, egels, ringslangen en jonge eekhoorns met hun ouders.

En dan opeens is er in een grote schijnycypres het gefladder van, zo te horen, een duif, die vervolgens op zes meter afstand naast me in het gras gaat zitten en daar iets opeet. Ik kan de duif dan door het gras heen, alleen van boven en van opzij zien. Het is precies een houtduif maar dan wel een met 'merkwaardige' kopveren. De 'merkwaardige duif' is net als veel andere vogels in de tuin niet bang voor me en blijft rustig zitten eten als ik opsta en het huis in- en uitloop om een kleine camera te halen om deze vogel met 'afwijkende kopveren' te filmen.

Als ik terug kom is de duif er nog steeds en hij kijkt me tijdens het eten regelmatig aan. Nadat hij zo'n tien minuten gefilmd is vliegt hij rustig weg. Als ik ga kijken wat hij daar zat te eten, is daar helemaal niets te vinden behalve twee veertjes van een mus. Er liggen echter overal veren van verschillende vogels in de tuin.

De filmbeelden laten zien, dat de 'merkwaardige duif', die zich ongestoord liet filmen, een sperwer is. De beelden laten duidelijk zien dat de sperwer met lege klauwen wegvliegt en tijdens de maaltijd botjes in zijn snavel heeft en af en toe naar mij opkijkt. Tussen zijn poten heeft hij een musje. Op de bijstaande afbeeldingen zijn de sperwer, de staartveren en de vleugels met veren van het musje, duidelijk te zien tussen de klauwen van de sperwer. Hij heeft het musje letterlijk, geheel, op de twee gevonden veren na, met bot en veren opgegeten.